

Svar på skriftligt spørgsmål om regeringens åtgärder för att avveckla normer för inrättande av skyddsrum och för att underhålla befintliga skyddsrum

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 245/2019 rd undertecknat av riksdagsledamot Jussi Wihonen /saf:

Vilka åtgärder avser regeringen vidta för att avveckla kravet på byggande av skyddsrum när befolkningen minskar för att främja förmånligare byggande,

vilka åtgärder vidtar regeringen för att gamla skyddsrum ska underhållas och

vilka åtgärder avser regeringen vidta för att upprätthållandet av skyddsrum i framtiden ska vara ändamålsenligt och till nytta för landets försvar?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Befolkningsskyddets grundläggande syfte är att skydda befolkningen från effekterna av krig. Om landet inte effektivt kan skydda civilbefolkningen i militära hotsituationer äventyras även det centrala målet för det militära försvaret av landet. Därför måste samhället även sköta arrangemang för skydd av civilbefolkningen samtidigt som Finland upprätthåller beredskap för militärt försvar av landet. Enligt den strategi för skydd av befolkningen som utarbetats av inrikesministeriet (2007) är målet att i undantagsförhållanden skydda befolkningen så väl som möjligt med realistiskt genomförbara arrangemang och till realistiska kostnader. I undantagsförhållanden finns beredskap för att i enlighet med riskbedömningar och hotsituationer skydda befolkningen med hjälp av skyddsrum, lokaler inomhus som ger ett så gott skydd som möjligt samt evakueringar. Befolkningsskyddet består av flera olika samordnade arrangemang. Det är fråga om en helhet, där man för att skydda befolkningen använder alla åtgärder på ett ändamålsenligt sätt i enlighet med vad den aktuella situationen kräver.

Skyldigheterna att bygga skyddsrum lättades betydligt genom den räddningslag som trädde i kraft 2011 (379/2011). Byggandet av allmänna skyddsrum avskaffades och byggandet av skyddsrum koncentrerades endast till större byggprojekt. Genom den ändring av räddningslagen som trädde i kraft i början av 2019 (1353/2018) underlättades byggandet av gemensamma skyddsrum dessutom märkbart, och man avskaffade skyldigheten att bygga skyddsrum i sådana byggnader där kostnaderna för byggande av skyddsrum skulle vara särskilt höga i förhållande till kostnaderna för byggnaden som helhet.

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 245/2019 rd

I bostadsbyggnader där man är skyldig att bygga skyddsrum ökar skyddsrummet byggkostnaderna med omkring 25 euro per kvadratmeter bostadsyta. Kostnaden är så låg i förhållande till övriga kostnader att kostnaderna för byggandet av skyddsrum inte har kunnat påvisas ha effekter för de kommande invånarna. Det pris som invånaren betalar för sin bostad beror på efterfrågan, det vill säga läget, och inte på kostnaderna för byggandet. Kostnaderna för underhåll av skyddsrum är mycket låga med anledning av utrustningens begränsade behov av underhåll. Därmed blir också de fasta kostnaderna för fastighetsägaren mycket låga.

Efter ändringen i räddningslagen som trädde i kraft 2011 har byggandet av skyddsrum i bostadsbyggnader koncentrerats till flervåningshus. Enligt uppgifter som publicerades av Statistikcentralen 2019 har bostadsytan i flervåningshus inte förändrats märkbart under 2000-talet. Därtill gäller ändringarna i lagstiftningen endast för nya byggnader. När det gäller nya byggnader har bostädernas genomsnittliga storlek minskat betydligt under 2010-talet, vilket innebär att boendetätheten i nya bostäder är större än i det befintliga bostadsbeståndet. Därmed finns ingen grund för att en minskning av befolkningen skulle påverka dimensioneringen av skyddsrum, åtminstone inte så att de skulle minska.

Enligt räddningslagens 76 § ska skyddsrum samt redskap och anordningar som är avsedda för befolkningsskydd vara i sådant skick att skyddsrummet kan tas i bruk inom 72 timmar. Fastighetsägaren ansvarar för skyddsrummets skick och underhållet av skyddsrummet hör till det normala underhållet av byggnaden. Skicket på skyddsrummets utrustning övervakas av räddningsverket i samband med brandsyner.

Strategin för befolkningsskyddet bedömdes senast under den förra regeringsperioden i samband med förnyelsen av räddningslagen, bland annat i fråga om byggandet av skyddsrum. Av bedömningen framgår ingen information som ger skäl att ändra på strategin. De rapporter om utrikes- och säkerhetspolitiken och om försvaret som i enlighet med regeringsprogrammet utarbetas i början av regeringsperioden ger däremot anledning att utveckla arrangemangen för befolkningsskyddet. I den rapport om den inre säkerheten som ska läggas fram för riksdagen före slutet av 2020 och i beredningen av den utreds grunderna för befolkningsskyddet med tanke på den inre säkerheten.

Helsingfors 13.11.2019

Inrikesminister Maria Ohisalo